

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการเรียนรู้ที่มีความสุข
ของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

RELATIONSHIP BETWEEN SELECTED FACTORS AND LEARNING HAPPINESS
OF NURSING STUDENTS AT THE ROYAL THAI ARMY NURSING COLLEGE

รุ่งนภา กุลภักดี¹

เพ็ญจันทร์ แสนประสาน²

Rungnapa Kulpakdee¹

Penchan Seanprasarn²

¹อาจารย์หัวหน้าภาควิชาความรู้พื้นฐาน กองการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

²ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัยชินวัตร

Department of General Education, Division of Education of the Royal Thai Army Nursing College
Phaya Thai, Bangkok, Thailand 10400

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ตัวอย่างเป็นนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2559 จำนวน 178 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุข และส่วนที่ 3 แบบสอบถามการเรียนรู้ที่มีความสุข ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามของ กิติยวดี บุญเชื้อ, ปิตินันท์ สุทธสาร, สุนทร ช่างสุขนิช, และ วิภา ต้นซุลพงษ์ (2540) แบบสอบถามส่วนที่ 2 และ 3 ได้รับการตรวจความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่า IOC เท่ากับ .93 และ .90 และได้รับการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .89 และ .91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.28, S.D.=.51$) ปัจจัยคัดสรรด้านเพื่อน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านด้านสภาพแวดล้อม และด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.66, .62, .59, .46,$ และ $.44$ ตามลำดับ) โดยปัจจัยคัดสรรด้านเพื่อนและด้านผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มากที่สุด ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมเพื่อนช่วยในการทบทวนบทเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และส่งเสริมปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขในนักเรียนพยาบาล

คำสำคัญ : การเรียนรู้ที่มีความสุข, ปัจจัยคัดสรร, นักเรียนพยาบาล

Abstract

This descriptive research was quantitative research aimed to study of selected factors correlated with learning happiness of nursing students at the Royal Thai Army Nursing College. The sample was 178 nursing students at the Royal Thai Army Nursing College grade 1-4 who studying in the academic year 2016. The research instrument was a questionnaire divided into 3 parts (Part 1 personal data questionnaire, Part 2 factors related to learning happiness, and Part 3 learning happiness questionnaire). The research questionnaire was adapted from the questionnaire of Kittiwadee Boonsue, Pintinan Suthatan, Sunthorn Techasuwanich, and Vipa Tussanapong (1997). The second and third part questionnaires were the content validity of the 3 experts what received the IOC was .93 and .90. The reliability of the Cronbach alpha coefficients was .89 and .91. The descriptive statistics were frequency, percentage, arithmetic mean. standard deviation Inferential statistics are Pearson's correlation coefficient.

The finding found that the level of happiness of the nursing students was at the high level ($\bar{X}$ =4.28, S.D.=.51). The selected factors include friends learners Instructors environment and family were positive correlation with learning happiness of nursing students at the Royal Thai Army Nursing College at the .01 level ($r = .66, .62, .59, .46, \text{ and } .44$, respectively). The selected factors were friends and learners. correlated with learning happiness of nursing students at the Royal Thai Army Nursing College at the highest. Therefore, they are advisable to encourage friends to help with peer review and exchange ideas with each other. It also promotes other factors that contribute to learning happiness in nursing.

Keywords : learning happiness, the selected factors, nursing students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความท้าทายด้านการศึกษาในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้น ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของสังคมอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะด้านการศึกษาส่งผลให้ผู้เรียนและครูผู้สอนต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความพร้อมและมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการเรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นประเด็นหนึ่งที่มีความท้าทายสำหรับการจัดการศึกษา เพราะการเรียนรู้อย่างมีความสุข คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้สึกที่แสดงออกถึงความพึงพอใจ กระตือรือร้น สนใจต่อสิ่งที่เรียน ต่อครูผู้สอน ต่อเพื่อน และต่อวิทยาลัย เกิดการเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งยังทำให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง ดี และ มีความสุข ซึ่งต้องมีความสมดุลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมโดยให้ผู้เรียนได้สนุกสนานกับกิจกรรมการเรียน การเรียนรู้ที่มีความสุขจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญหลายอย่าง เช่น จากการศึกษาของ ริววรรณ คำเงิน และรุ่งนภา จันทรา (2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ปัจจัยด้านตัวนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านลักษณะครอบครัว ด้านเพื่อนและด้านวิทยาลัย มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งปัจจัยด้านครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านเพื่อน ด้านตัวนักศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก และการศึกษาของ นันทวัน ทองพิทักษ์ และ เสาวลักษณ์ ภูสมสาย (2551) ที่ศึกษาระดับความสุขในการเรียนรู้จากการเสริมสร้างพลังสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า เป้าหมายในการเรียนรู้และเจตคติต่อการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการเสริมสร้างพลัง

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบว่า เป้าหมายในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับเจตคติต่อการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การจัดเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาล-ศาสตร์บัณฑิตสำหรับนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จึงควรให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุข เนื่องจากนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีความยากเพิ่มขึ้นตามลำดับชั้นปี โดยในภาคปฏิบัติจะต้องฝึกปฏิบัติจริงบนหอผู้ป่วยที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ซึ่งอาจทำให้เกิดความเครียดจากการเรียนในห้องเรียนและการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย อีกทั้งนักเรียนพยาบาลทุกชั้นปีต้องได้รับการฝึกคุณลักษณะทางทหาร อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีกฎระเบียบ ข้อปฏิบัติเดียวกัน จึงเป็นเหตุให้ต้องปรับตัวและเรียนรู้การดำรงชีวิตในการเป็นนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ด้วยปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนพยาบาลมีความกดดัน เครียด ไม่เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุข ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนพยาบาลที่เป็นทรัพยากรสำคัญของประเทศ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาว่า ปัจจัยคัดสรรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิตสำหรับนักเรียนพยาบาลรุ่นต่อไป เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย คัดสรร ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านผู้สอน กับการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเรียนรู้ที่มีความสุข หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่แสดงออกถึงความพึงพอใจ ตั้งใจ สนใจ และกระตือรือร้นขณะที่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีกำลังใจในการแสวงหาความรู้ เกิดความรู้สึกที่ดีต่อผู้เรียน ต่อเพื่อน ต่ออาจารย์ผู้สอน และต่อวิทยาลัย เกิดการเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามการเรียนรู้ที่มีความสุขที่ใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุขของ กิตยวดี บุญซื่อ และคณะ (2540) เป็นแนวทางในการศึกษาประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีย่อย ทำให้แบ่งความสุขในการเรียนรู้ออกเป็นทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

1. *ด้านสร้างความรักและศรัทธา* หมายถึง การเรียนรู้บนพื้นฐานความรักและศรัทธาของนักเรียนที่มีต่อครูและวิชา เมื่อนักเรียนเกิดความรักและสนใจต่อบทเรียน ต่อครู และต่อผู้ร่วมเรียน ทำให้เกิดความศรัทธาและความเข้าใจตรงกันในระหว่างครูและนักเรียนด้วยกัน จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขได้

2. *ด้านเห็นคุณค่าในการเรียนรู้* หมายถึง รู้ว่าเรียนไปทำไม เรียนไปเพื่ออะไร เรียนแล้วได้อะไร เรียนแล้วจะเป็นอะไรและเรียนแล้วจะเป็น

อย่างไร เมื่อนักเรียนเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียนจะทำให้ นักเรียนมีความตั้งใจเรียนและสนใจในการเรียนรู้

3. *ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ* หมายถึง การเรียนเฉพาะในห้องเรียนอาจจะรู้สึกอึดอัดและคับแคบ นักเรียนจะมีความรู้สึกสดชื่นและมีชีวิตชีวาขึ้นหากได้มีการออกไปนอกห้องเรียน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเสรี ไม่กดดัน และเป็นธรรมชาติมากขึ้น

4. *ด้านมุ่งมั่นและมั่นคง* หมายถึง การรู้จักตัวเอง รู้จุดดี และจุดด้อยของตนเอง ยอมรับสถานะแห่งตน ไม่ดูถูกตนเอง ไม่ดูถูกคนรอบข้าง ใจกว้างและพร้อมจะปรับปรุงแก้ไข รู้จักระงับอารมณ์ มั่นใจ และตั้งใจจริง ย่อมจะนำความสำเร็จมาให้ชีวิตแก่ตน

5. *ด้านดำรงรักษามิตรจิต* หมายถึง การที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จะต้องมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น เข้าใจ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น

6. *ด้านชีวิตที่สมดุล* หมายถึง การปรับตัวเองให้อยู่ในความพอเหมาะพอดี รู้ขีดจำกัดของความปรารถนาส่วนตน มีการประพฤติปฏิบัติที่ตรงงามไม่หลงตัวเองขณะเดียวกันก็ไม่ดูถูกตัวเอง

ปัจจัยคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุข หมายถึง ปัจจัยภายในตัวบุคคล และปัจจัยภายนอกตัวบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุข ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. *ด้านผู้เรียน* หมายถึง ลักษณะของนักเรียนที่ต้องมีสุขภาพอนามัยที่เอื้อต่อการเรียน การเห็นคุณค่าการเรียนรู้ การเห็นคุณค่าในตนเอง และมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น

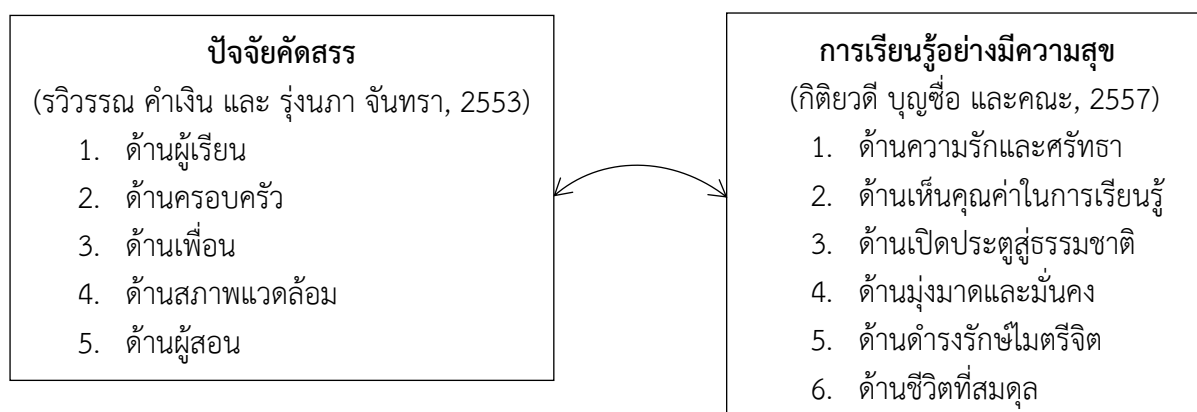
2. *ด้านครอบครัว* หมายถึง ลักษณะของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการเอาใจใส่ต่อนักเรียน เข้าใจศักยภาพของนักเรียน มีการส่งเสริมความสามารถของนักเรียน และมีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดี

3. *ด้านเพื่อน* หมายถึง ลักษณะเพื่อนในกลุ่มที่มีพฤติกรรมในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดี

4. **ด้านสภาพแวดล้อม** หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราในขณะที่ปฏิบัติงานทั้งสิ่งมีชีวิต และ สิ่งที่ไม่มีชีวิต หรือที่สามารถสัมผัสจับต้องได้ และ ไม่สามารถสัมผัสจับต้องได้ ซึ่งมีผลต่อผู้ปฏิบัติงาน และผู้เรียน

5. **ด้านผู้สอน** หมายถึง ลักษณะในการสอน ของครู มีทักษะในการสื่อสาร รักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน เข้าใจธรรมชาติของนักเรียน และมีการเรียน การสอนที่ดี ประกอบด้วย บทเรียน บรรยากาศในการเรียนการสอน กิจกรรมในการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอน ที่ส่งผลให้นักเรียนมีการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research)

ประชากร คือ นักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 1-4 ประจำปีการศึกษา 2559 ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีจำนวน 321 คน

ตัวอย่าง คือ นักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 1-4 ประจำปีการศึกษา 2559 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จำนวน 178 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) จำแนกออกเป็น 4 ชั้นภูมิ (stratum) คือ ชั้นปีที่ 1-4 แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดในแต่ละชั้นปี ดังนี้ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 47 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 47 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 46 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 38 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ใช้คำถามแบบตรวจสอบรายการ (check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปี ระดับผลการเรียน (GPAx) ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านผู้สอน โดยผู้วิจัยได้ดัดแปลงและพัฒนาเครื่องมือวิจัยมาจาก รวีวรรณ คำเงิน และ รุ่งนภา จันทรา (2553) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1) แล้วมาจัดกลุ่มระดับความเป็นจริง ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความเป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความเป็นจริงอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความเป็นจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้ถึงความสุข ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามการรับรู้ถึงความสุขของนักศึกษาพยาบาลของ รวีวรรณ คำเงิน และ รุ่งนภา จันทรา (2553) ที่สร้างโดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุขของ กิตติวดี บุญเชื้อ และคณะ (2540) มาดัดแปลงและพัฒนาเป็นเครื่องมือในการศึกษา มีจำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยแนวคิดย่อยทั้งหมด 6 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ ได้แก่ ด้านความรักและศรัทธา ด้านเห็นคุณค่า การเรียนรู้ ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ ด้านความมุ่งมั่นและมั่นคง ด้านดำรงรักษามโนธรรม และด้านชีวิตที่สมดุล ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1) แล้วมาจัดกลุ่มระดับการรับรู้ถึงความสุข ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.68-5.00 หมายถึง มีการเรียนรู้ อย่างมีความสุขระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.67 หมายถึง มีการเรียนรู้ อย่างมีความสุขระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีการเรียนรู้ อย่างมีความสุขระดับต่ำ

คุณภาพเครื่องมือ แบบสอบถามส่วนที่ 2 และ 3 ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (item objective congruence: IOC) เท่ากับ .93 และ .90 ตามลำดับ โดยภายหลังตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ได้นำไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่าง คือ นักเรียนพยาบาล

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จำนวน 30 คน พบว่าแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ อย่างมีความสุข และแบบสอบถามการรับรู้ อย่างมีความสุข มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ .89 และ .91 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

2. ผู้วิจัยทำเอกสารชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้นักเรียนพยาบาลและผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ของข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ผลการวิจัยตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ

2. ข้อมูลปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ถึงความสุขของนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ข้อมูลระดับการรับรู้ถึงความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ อย่างมีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

นักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 1-4 ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 178 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น

ร้อยละ 95.50 มีอายุระหว่าง 19-21 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.00 ชั้นปีที่ 2 และ 3 เป็นชั้นปีที่มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.00 ระดับ

ผลการเรียน 2.51-3.00 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.00 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 1-4 (n=178)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	8	4.50
หญิง	170	95.50
อายุ		
น้อยกว่า 19 ปี	75	42.10
อายุระหว่าง 19-21 ปี	80	45.00
อายุ 21 ปีขึ้นไป	23	12.90
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	43	24.10
ชั้นปีที่ 2	48	27.00
ชั้นปีที่ 3	48	27.00
ชั้นปีที่ 4	39	21.90
ระดับผลการเรียน		
ระดับ 2.01-2.50	10	5.60
ระดับ 2.51-3.00	64	36.00
ระดับ 3.01-3.50	58	32.60
ระดับมากกว่า 3.50 ขึ้นไป	46	25.80

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.02, S.D.=.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.57,

S.D.=.61) ด้านผู้เรียน ด้านเพื่อน และด้านผู้สอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.97, S.D.=.68; $\bar{X}$ =4.21, S.D.=.66; $\bar{X}$ =3.90, S.D.=.71 ตามลำดับ) และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.43, S.D.=.92) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุข (n=178)

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านผู้เรียน	3.97	.68	ระดับมาก
2. ด้านครอบครัว	4.57	.61	ระดับมากที่สุด
3. ด้านเพื่อน	4.21	.66	ระดับมาก
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.43	.92	ระดับปานกลาง
5. ด้านผู้สอน	3.90	.71	ระดับมาก
ภาพรวม	4.02	.72	ระดับมาก

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในแต่ละด้าน พบว่า *ด้านผู้เรียน* ของนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก คือ ข้าพเจ้ารู้ประโยชน์ของการเรียนและมีความตระหนักในหน้าที่ของตนเสมอ ($\bar{X}=4.30$, S.D.=.64) รองลงมาคือ ข้าพเจ้าสามารถรับผิดชอบงานตามหน้าที่ของตนให้เสร็จเรียบร้อย ทันเวลาตามที่กำหนด ($\bar{X}=4.26$, S.D.=.66) และน้อยที่สุด คือ ข้าพเจ้ามีความพร้อมที่จะเรียน ไม่กังวลหรือเครียดขณะเรียน ($\bar{X}=3.48$, S.D.=.72) *ด้านครอบครัว* พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ พ่อแม่/ผู้ปกครองยอมรับในตัวของข้าพเจ้า ($\bar{X}=4.79$, S.D.=.48) รองลงมาคือ เมื่อข้าพเจ้าประสบปัญหา พ่อแม่/ผู้ปกครองคอยเป็นกำลังใจให้เสมอ และพ่อแม่/ผู้ปกครองให้กำลังใจข้าพเจ้าเสมอเมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาในการเรียน ($\bar{X}=4.77$, S.D.=.51 และ $\bar{X}=4.77$, S.D.=.48 ตามลำดับ) และน้อยที่สุดคือ ฐานะทางครอบครัวมีผลต่อการเรียนของข้าพเจ้า ($\bar{X}=3.36$, S.D.=1.28) *ด้านเพื่อน* มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ ข้าพเจ้าและเพื่อนยอมรับในความสามารถซึ่งกันและกัน ($\bar{X}=4.43$, S.D.=.55) รองลงมาคือ ข้าพเจ้าร่วมมือในการทำงานกลุ่มกับเพื่อนเสมอ ($\bar{X}=4.42$, S.D.=.58) และน้อยที่สุด คือ ข้าพเจ้าและเพื่อนจะร่วมกัน

ทบทวนบทเรียนให้กันเสมอ ($\bar{X}=3.62$, S.D.=.80) *ด้านสภาพแวดล้อม* มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ ผู้บริหารสามารถสร้างชื่อเสียงที่ดีแก่วิทยาลัยให้เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไป ($\bar{X}=3.78$, S.D.=.84) รองลงมาคือ วิทยาลัยมีการส่งเสริมให้ข้าพเจ้าได้แสดงความสามารถในทางที่ถูกต้อง ($\bar{X}=3.71$, S.D.=.90) และน้อยที่สุด คือ วิทยาลัยมีงบประมาณในการดำเนินการที่เอื้อต่อกิจกรรมของนักเรียน ($\bar{X}=3.04$, S.D.=1.04) และ *ด้านผู้สอน* มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ ครูผู้สอนเข้าห้องสอนตรงตามเวลา มีความตั้งใจในการสอน ($\bar{X}=4.14$, S.D.=.73) รองลงมาคือ ครูผู้สอนคอยแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน ($\bar{X}=4.10$, S.D.=.70) และน้อยที่สุด คือ ครูผู้สอนมีสื่อการสอนที่ดีและน่าดึงดูดใจนักเรียน ($\bar{X}=3.66$, S.D.=.66)

การเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.28$, S.D.=.68) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรักและศรัทธา ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้ ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ ด้านความมุ่งมั่นและมั่นคง ด้านดำรงรักษและไมตรีจิต และด้านชีวิตที่สมดุล ดังตาราง 3

ตาราง 3 ระดับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก (n=178)

การเรียนรู้อย่างมีความสุข	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความรักและศรัทธา	4.01	.77	ระดับสูง
2. ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้	4.36	.65	ระดับสูง
3. ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ	4.33	.69	ระดับสูง
4. ด้านความมุ่งมั่นและมั่นคง	4.32	.68	ระดับสูง
5. ด้านดำรงรักษและไมตรีจิต	4.50	.59	ระดับสูง
6. ด้านชีวิตที่สมดุล	4.14	.72	ระดับสูง
ภาพรวม	4.28	.68	ระดับสูง

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อได้ พบว่า *ด้านความรักและศรัทธา* มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ ข้าพเจ้ารู้สึกภาคภูมิใจในวิชาชีพพยาบาลและข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถเรียนรู้ได้เทียบเท่ากับเพื่อนได้ ($\bar{X}=4.13$, S.D.=.77 และ $\bar{X}=4.13$, S.D.=.72) รองลงมาคือ เมื่อข้าพเจ้ามีข้อผิดพลาด ข้าพเจ้าจะแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผลไม่ใช้อารมณ์ ($\bar{X}=4.04$, S.D.=.68) และน้อยที่สุดคือ เมื่อข้าพเจ้าประสบปัญหาด้านการเรียน ข้าพเจ้าจะได้รับการช่วยเหลือจากครูอาจารย์เสมอ ($\bar{X}=3.85$, S.D.=.85) *ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้* มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาที่สูงขึ้นมีความจำเป็นในการประกอบอาชีพเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากผู้อื่น และข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการเรียนเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ข้าพเจ้าตั้งไว้ ($\bar{X}=4.42$, S.D.=.67 และ $\bar{X}=4.42$, S.D.=.62) รองลงมาคือ เมื่อข้าพเจ้าเห็นคุณค่าในสิ่งที่ข้าพเจ้าเรียนทำให้ข้าพเจ้ามีความตั้งใจและความสนใจในการเรียนมากขึ้น ($\bar{X}=4.38$, S.D.=.64) และน้อยที่สุดคือ ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอนและชื่นชอบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ได้แสดงความรู้ความสามารถอย่างอิสระ ($\bar{X}=4.23$, S.D.=.63) *ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ* มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ การศึกษานอกห้องเรียนช่วยให้ข้าพเจ้าพัฒนาความคิด เปิดโลกทัศน์ของข้าพเจ้า ($\bar{X}=4.41$, S.D.=.62) รองลงมาคือ

การศึกษาทำให้ข้าพเจ้าได้ทราบว่าคนในสังคมมีความแตกต่างกัน ($\bar{X}=4.40$, S.D.=.61) และน้อยที่สุดคือ ข้าพเจ้าชอบให้อาจารย์ชี้แนะแนวทางและองค์ความรู้ให้ทุกอย่าง ($\bar{X}=4.13$, S.D.=.78) *ด้านความมุ่งมั่นและมั่นคง* มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ ข้าพเจ้าภาคภูมิใจในตนเองและไม่คิดว่าชีวิตของตนเองเป็นสิ่งไร้ค่า ($\bar{X}=4.44$, S.D.=.66) รองลงมาคือ เมื่อข้าพเจ้าได้รับโอกาสในการเป็นผู้นำ ข้าพเจ้าจะตั้งใจทำให้ดีที่สุด ($\bar{X}=4.40$, S.D.=.68) และน้อยที่สุดคือ เมื่อข้าพเจ้าเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง ข้าพเจ้าสามารถแก้ไขปัญหาได้ ($\bar{X}=4.10$, S.D.=.73) *ด้านดำรงรักษและไมตรีจิต* มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ ข้าพเจ้าคิดว่าความสำเร็จเกิดจากการร่วมมือร่วมใจกัน ($\bar{X}=4.59$, S.D.=.56) รองลงมาคือ เมื่อข้าพเจ้าเห็นเพื่อนประสบความสำเร็จในการเรียน ข้าพเจ้าจะชื่นชมยินดี ($\bar{X}=4.53$, S.D.=.57) และน้อยที่สุดคือ ข้าพเจ้ามักได้รับกำลังใจ และการให้เกียรติจากคนรอบข้างเสมอ ($\bar{X}=4.41$, S.D.=.62) และ *ด้านชีวิตที่สมดุล* มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ เมื่อข้าพเจ้ามีความรู้ความสามารถ ข้าพเจ้าจะใช้ไปในทางที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.54$, S.D.=.57) รองลงมาข้าพเจ้าคิดว่าจะนำความรู้จากการศึกษาทางการพยาบาลไปเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ($\bar{X}=4.43$, S.D.=.60) และน้อยที่สุดคือ ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจในผลการเรียนของตน ($\bar{X}=3.70$, S.D.=.90)

ปัจจัยปัจจัยคัดสรรด้านผู้เรียน ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านผู้สอน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัย

พยาบาลกองทัพบก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.62, .44, .66, .46,$ และ $.59$ ตามลำดับ) ดังตาราง 4

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก (n=178)

ปัจจัย	1	2	3	4	5	6
1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข	1.00					
2. ด้านผู้เรียน	.62**	1.00				
3. ด้านครอบครัว	.44**	.39**	1.00			
4. ด้านเพื่อน	.66**	.54**	.45**	1.00		
5. ด้านสิ่งแวดล้อม	.46**	.39**	.06**	.36**	1.00	
6. ด้านผู้สอน	.59**	.44**	.22**	.48**	.59**	1.00

** $p<.01$

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02, S.D.=.72$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57, S.D.=.61$) เนื่องจากความสุขจากการมีครอบครัวที่ดี (happy family) ครอบครัวที่เข้มแข็งยอมเปนครอบครัวที่อบอุ่นและมั่นคง ความสุขที่ให้กับคนในครอบครัวไม่ว่าจะบิดา มารดา ญาติผู้ใหญ่ คือ การสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้การมีสัมพันธภาพที่ดี ช่วยให้นักเรียนพยาบาลรู้สึกว่ามีคนเข้าใจมีที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหาทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น สบายใจ จึงมีความรู้สึกเป็นสุขมากกว่ากลุ่มที่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ รวีวรรณ คำเงิน และรุ่งนภา จันทรา (2553) ที่พบว่า ลักษณะครอบครัวเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนพยาบาล และด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.43, S.D.=.92$) ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

เนื่องจากการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแนวคิด หรือจินตนาการ อันนำไปสู่การค้นคว้าเพิ่มเติมตามที่บุคคลนัดหรือสนใจ ช่วยให้ผ่อนคลายความตึงเครียด ไม่ก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย จำเจ และช่วยให้การเรียนของผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีความสุข สอดคล้องกับการศึกษาของ นิตยา ยงภูมิพุทธา (2543) ที่พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนอย่างมีความสุข

ส่วนระดับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.28, S.D.=.68$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านดำรงชีพไม่ตรีจิต ($\bar{X}=4.50, S.D.=.59$) เนื่องจากการใช้ชีวิตของนักเรียนพยาบาลจะอยู่กับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นพร้อมกับมิตรภาพทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน แบ่งปันกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่ตัวเองรู้กับเพื่อนและรุ่นน้อง ทำให้บางครั้งได้รับความรู้ใหม่ ๆ และมีมิตรภาพไปพร้อมกัน จึงเกิดเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้มากขึ้น และด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความรักและศรัทธา ($\bar{X} = 4.41$, $S.D. = .62$) เนื่องจากนักเรียนพยาบาลที่มีความรักในการเรียนและความศรัทธาในวิชาชีพพยาบาล จะมีการแสวงหาความรู้ที่ละเอียด จนมีความเข้าใจที่เกิดจากกระบวนการคิดของตนเอง ทำให้เกิดการจดจำและนำไปปรับใช้ในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยได้ดีกว่า คนที่ไม่มีความรักและไม่อยากจะเรียนรู้ สอดคล้องกับคำกล่าวทางพระพุทธศาสนาของ พระมหากิตติศักดิ์ โคตมสิสฺโส (2554) ที่ว่า คนเราจะประสบความสำเร็จในการเรียนนั้น ต้องเริ่มจากฉันทะคือ มีความรักความเข้าใจในวิชาที่เรียน แล้วจึงมีวิริยะหรือความขยันตามมา

ปัจจัยคัดสรรด้านผู้เรียน ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามรายด้าน ดังนี้

ด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก กับการเรียนรู้ที่มีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .62$) สอดคล้องกับการศึกษาของ นุสรานามเดช, พยาร์ พงษ์ศักดิ์ชาติ, สุจิรา เหลืองพิกุลทอง, จิราภรณ์ ชื่นฉ่ำ, นัยนา ภูลม, และ รุจิระชัย เมืองแก้ว (2549) ที่พบว่า ปัจจัยภายในตัวนักศึกษาที่มีผลทำให้นักศึกษาพยาบาลมีความสุข ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว อธิบายได้ว่า นักศึกษาพยาบาลมีระบบการสนับสนุนที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ทั้งด้านการเรียนการสอน ความเป็นนักศึกษาพยาบาลที่มีความสามารถในการปรับตัวที่ดีจะรับรู้วิธีการปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ โดยไม่เสียสุขภาพจิต พัฒนาความมั่นใจแห่งตนเกิดความรู้สึกเป็นสุข กระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมนั้นต่อไป

ด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับการเรียนรู้ที่มีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .44$) สอดคล้องกับการศึกษาของ นุสรานามเดช และคณะ

(2549) ที่พบว่า ความสัมพันธ์กับครอบครัวส่งผลต่อความสุขของนักศึกษาพยาบาล อธิบายได้ว่า ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักศึกษาพยาบาล ความสัมพันธ์ที่ดีของครอบครัวจะทำให้นักศึกษาพยาบาลมีจิตที่เป็นสมาธิและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความเชื่อมั่นในระบบครอบครัวและความรักความผูกพันที่มีต่อกันจะเป็นแหล่งสนับสนุน ช่วยเหลือนักศึกษาพยาบาลที่ประสบปัญหาหรือความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ ได้

ด้านเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก กับการเรียนรู้ที่มีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .66$) สอดคล้องกับการศึกษาของ ปัทมา ทองสม (2554) ที่พบว่า ลักษณะของนักศึกษาร่วมวิทยาลัยมีผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อธิบายได้ว่า สังคมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมีวิธีการดำรงชีวิตที่แตกต่างจากเด็กและผู้ใหญ่ ลักษณะของกลุ่มเพื่อนจะช่วยทำให้นักศึกษามีความมั่นใจ ได้รับการยอมรับ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ จิตใจ และตามความต้องการของนักศึกษา

ด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับการเรียนรู้ที่มีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .46$) สอดคล้องกับของ การศึกษาของ Gardner, Deloney, and Grando (2007) พบว่า ความพร้อมของแหล่งความรู้และแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นในการเรียนการสอนจะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทัศนคติและสร้างพฤติกรรมที่ความคาดหวังของตนเองได้

ด้านผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก กับการเรียนรู้ที่มีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .59$) สอดคล้องกับการศึกษาของ ปัทมา ทองสม (2554) พบว่า ลักษณะอาจารย์เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุข

ในการเรียนของนักศึกษา อธิบายได้ว่า การที่นักศึกษาเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาอาจรู้สึกไม่คุ้นเคยต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม วิธีการศึกษา และเพื่อน อาจประสบกับความว้าวุ่น สับสน และเครียด ดังนั้น การมีอาจารย์ที่ปรึกษาจะช่วยลดช่องว่างระหว่างอาจารย์กับนักเรียนพยาบาล ทำให้นักเรียนพยาบาลรู้สึกว่ามีที่พึ่งอบอุ่น เมื่อประสบกับปัญหาขณะอยู่ในวิทยาลัย อาจารย์สามารถช่วยให้นักศึกษาพยาบาลผ่อนคลาย หรือปลุกเร้าความวิตกกังวลของนักเรียนพยาบาล ถ้านักเรียนพยาบาลพบว่าอาจารย์ของเขาเป็นกัลยาณมิตร นักเรียนพยาบาลจะเกิดความศรัทธา เห็นความสำคัญของสาระที่กำลังเรียน และมีความสุขในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. การนำผลการวิจัยไปใช้ จากผลการวิจัยในด้านเพื่อน ควรส่งเสริมให้เพื่อนช่วยในการทบทวนบทเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จัดกิจกรรมสร้างเสริมทักษะประสบการณ์ให้ผู้เรียนและเพื่อนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เพื่อให้เกิดการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข ด้านผู้เรียน ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการอ่านหนังสือเตรียมความพร้อมก่อนเรียน ผู้เรียนควรมีการจัดการเวลาที่เหมาะสม และควรหากิจกรรมที่ตนเองสนใจทำขณะว่าง เพื่อลดความเครียดหรือความวิตกกังวลสำหรับด้านผู้สอน ควรพัฒนาวิธีการสอน การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมและหลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ ความสามารถอย่างเป็นอิสระ ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารควรพัฒนาความพร้อมของแหล่งความรู้ และแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนที่อบอุ่นและเอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทัศนคติและสร้างพฤติกรรมที่นำไปสู่ความคาดหวังของตนเองได้ และด้านครอบครัว ในครอบครัวที่มีเศรษฐกิจฐานะไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ วิทยาลัยพยาบาล

กองทัพปกครองมีการสนับสนุนทุนการศึกษา เพื่อให้ นักเรียนพยาบาลมีแรงผลักดันในการเรียนให้ประสบความสำเร็จ

2. การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนพยาบาลในสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่ผลิตบัณฑิตพยาบาลเพิ่มเติม โดยอาจเพิ่มปัจจัยด้านครอบครัว เช่น ความคาดหวังของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และควรศึกษาระดับการเรียนรู้ที่มีความสุขเป็นรายชั้นปีเพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบระหว่างชั้นปี (ชั้นปีที่ 1-4) และอาจวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนพยาบาล

เอกสารอ้างอิง

- กิตยวดี บุญชื้อ, ปิตินันท์ สุทธสาร, สุนทร ช่างสุวนิช, และ วิชา ตันตุลพงค์. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา.
- นันทวัน ทองพิทักษ์ และ เสาวลักษณ์ ภูสมสาย. (2551). *รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาในระดับความสุขในการเรียนรู้จาก การเสริมสร้างพลังสำหรับนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี.
- นิตยา ยงภูมิพุกธา. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ที่เลี้ยงสภาพแวดล้อมทางคลินิก กับการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษา พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การพยาบาล)*. คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นุสรา นามเดช, พเยาว์ พงษ์ศักดิ์ชาติ, สุจิรา เหลืองพิกุลทอง, จีราภรณ์ ชื่นฉ่ำ, นัยนา ภูลม, และ รุจิระชัย เมืองแก้ว. (2549). *ความสุขของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี*. รายงานการวิจัย สถาบันพระบรมราชชนก สำนักปลัดกระทรวง สาธารณสุข. สระบุรี:กระทรวงสาธารณสุข.
- ปัทมา ทองสม. (2554). *การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียน ของนิสิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัด กระทรวงสาธารณสุข*. *วารสารการพยาบาลการศึกษา*, 4(1), 88-110.
- พระมหากิตติศักดิ์ โคตมสิสโส. (2554). *อยู่ทุกที่ก็มีสุข*. กรุงเทพฯ: ปัญญาภิรมย์.

รวีวรรณ คำเงิน และ รุ่งนภา จันทรา. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. รายงานการวิจัยวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี. สุราษฎร์ธานี: กระทรวงสาธารณสุข.

Gardner, E. A., Deloney, L. A., & Grando, V.T. (2007). Nursing student descriptions that suggest changes for the classroom and reveal improvements needed in study skills and self-care. *Journal of professional Nursing*, 23(2), 98-104.